GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA: BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA" IESE IN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SE PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 12. Sâmbătă, 17 (29) Ianuariu. 1887.

Brașovŭ, 16 Ianuariu 1887.

Spaima, ce a produs'o articolulŭ ḍiarului englesŭ „Daily-News" în Londra, Parisŭ, și Berlinŭ, s'a potolitŭ. Guvernele din tóte trei capitalele acestea au desmințitŭ faimele de rĕsboiu și „Norddeutsche-allgemeine Zeitung" vine și declară, că nu e adevĕratŭ, că Germania s'ar fi hotărîtŭ a cere dela Francia deslușirĭ asupra concentrărilorŭ de trupe francese.

„Temps" din Paris, rĕspunḍĕndŭ lui „Daily-News," scrie: „Tótă lumea scie, că noi Francesii suntemŭ devotațĭ păcii. Spre a ne face sĕ eșimŭ din acéstă pacinică atitudine, ar trebuĭ sĕ se îndrepteze asupră-ne unŭ sĕlbaticŭ atacŭ, care ar amenința însășĭ siguranța Europei. Succesulŭ eventualŭ alŭ năvălitorului n'ar fi încă nicĭ o soluțiune și ar puté sĕ fiă chiar prologulŭ unei disoluțiunĭ cu atâtŭ mai fatale, cu câtŭ mai mare ar fi noroculŭ armelorŭ luĭ. Peirea lui Napoleonŭ I. a fostŭ o urmare logică, ba chiar matematică mai multŭ a învingerilorŭ decâtŭ a desastrelorŭ sale. Elŭ căḍu pentru că devenise tiranulŭ înarmatŭ alŭ Europei."

In urma acestorŭ declarărĭ spaima momentană s'a potolitŭ ce e dreptŭ, dér neliniștea și frica de rĕsboiu a rĕmasŭ. Cum se esplică acéstă bolnăviciósă frică ce a cuprinsŭ tótă lumea?

„Principele Bismarck — ḍice N. Fr. Presse" — s'a încercatŭ a ne da o deslușire, asemĕnĕndŭ, într'una din vorbirile sale, ce le-a ținutŭ ḍilele trecute în Reichstag, marile puterĭ cu doi călĕtorĭ, carĭ se întâlnescŭ în pădurea întunecósă; cand unulŭ își bagă mâna în buzunarŭ, celalaltŭ întinde cocoșulŭ, și de aicĭ până la focŭ nu e departe. Asemĕnarea e fórte spirituală și e și nimerită, încâtŭ se referă la colosalele înarmărĭ, cu carĭ puterile se întrecŭ unele pe altele. Priveliștea acestei neîntrerupte lucrărĭ a puterilorŭ spre a'șĭ făurĭ armatura sparie popórele și sdruncină credința într'o pace durabilă. Aceste continue întărirĭ ale armatelorŭ și îmbunătățirĭ ale armelorŭ, aceste necontenite grămădirĭ de materialŭ de rĕsboiu, suntŭ unŭ înfricoșatŭ semnŭ caracteristicŭ alŭ ḍilelorŭ nóstre, și nu trebue decâtŭ sĕ se întâmple la vre-o granițā o dislocare de trupe, ce în alte timpurĭ nicĭ că se observa, nu trebue decâtŭ sĕ se anunțe unŭ transportŭ mai mare de scândurĭ, orĭ clădirea unei barace, pentru ca sĕ îngălbinéscă tóte fețele",

„Dér óre este Europa în adevĕrŭ o pădure întunecósă, în care fiecare călĕtorŭ trebue sĕ aștepte a fi atacatŭ de mórte la totŭ pașulŭ? Óre tótă cultura, totŭ progresulŭ civilisațiunei, tótă lucrarea de pace de șése-spre-ḍece anĭ, cu care se laudă așa de multŭ cei din Berlinŭ sĕ nu fi produsŭ alte fructe, decâtŭ că Europa a decăḍutŭ érășĭ în starea evului-mediu, în timpurile când decidea dreptulŭ pumnului, când cavalerii castelelorŭ purtau lupte sângeróse? Este în adevĕrŭ destulŭ de tristŭ, că trebue sĕ întrebămŭ astfeliu; a o crede însĕ ar însemna a comite infidelitate în contra geniului civilisațiunei în contra spiritului popórelorŭ, carĭ nu-șĭ dorescŭ ceva mai bunŭ, decâtŭ ca sĕ se pótă bucura de binefacerile păcii.

Pentru momentŭ marele puterĭ parŭ a face ultima încercare spre a împedeca isbucnirea imediată a unui rĕsboiu. Cabinetele își dau tótă silința de a face posibilă o soluțiune pacinică a cestiunei bulgare. Mesagiulŭ reginei Victoria cetitŭ erĭ în parlamentulŭ din Londra vorbesce încă de susținerea păcei. Ministrulŭ Salisbury declară însĕ că pacea numai atuncĭ se va puté susține décă Rusia va dovedi moderațiune în aspirațiunile sale orientale.

E învederatŭ așadér, că oricâtŭ de multă moderațiune și-ar impune puterile apusane, nu vorŭ puté ajunge la nicĭ unŭ resultatŭ favorabilŭ, décă Rusia nu va documenta aceeașĭ moderațiune.

Francia și Germania.

Sĕ scrie din Berlin „Agenției Libere":

Partisanii păcei, carĭ erau și suntŭ încă în mare numĕrŭ înprejurulŭ împĕratului, suntŭ în acestŭ momentŭ fórte discuragiațĭ.

Ideile resbelnice reiau avĕntulŭ, și partida militară acusă pe Francia și mai alesŭ pe generalulŭ Boulanger, că face demonstrațiunĭ la frontieră trimițĕndŭ fără întrerupere unŭ mare numĕrŭ de trupe.

Sĕ pretinde aci, că nimicŭ nu justifică aceste mĕsurĭ după votulŭ Parlamentului și mai alesŭ după discursulŭ împĕratului, și ele punŭ într'o mare încurcătură pe celŭ mai ardinte apostolŭ alŭ păcei.

Se ḍice că principele de Bismarck s'a arătatŭ fórte îndemânatecŭ făcĕndŭ sĕ reiasă numele generalului Boulanger în discursulŭ sĕu. Densulŭ a speculatŭ asupra temperamentului Francesilorŭ carĭ, după elŭ, se nutrescŭ mai voiosŭ cu șovinismŭ de câtŭ cu logică, și speră că amorulŭ lorŭ propriu se va întrebuința pentru a menține, chiar cu risculŭ unui resbelŭ, pe unŭ omŭ care a sciutŭ sĕ se facă unulŭ din cele mai bune argumente ale sale.

Este de temutŭ, că în cursulŭ campaniei electorale spiritele sĕ nu fiă, pentru trebuințele causei, atâtŭ de aprinse, încâtŭ sĕ vină a succede o adevĕrată pasiune de ură escitațiunilorŭ factice pe carĭ a voitŭ sĕ le provóce cancelarulŭ.

In fine, sĕ comenteză atitudinea resbelnică a ḍiarului „L'Intransigeant" și-i dă cu atâtŭ mai mare importanță cu câtŭ guvernulŭ scie relațiunile ḍilnice ale generalului Boulanger cu d. Rochefort.

Voiu adăoga că convocațiunea, ficsată pentru 25 Ianuariu, a generalilorŭ carĭ trebue în casŭ de resbelŭ sĕ comande armata francesă, a produsŭ aci o mare sensațiune.

Memorandulŭ lui Zankov.

Se scie că șefulŭ oposițiunei și partidei revoluționare bulgare a fostŭ la Constantinopolŭ în afacerea resolvării cestiunei bulgare. După cum e informată „Pol. Korr." din capitala Turciei, Zankov a presentatŭ marelui vizirŭ propunerile sale într'unŭ memorandŭ. Aceste propunerĭ se resumă în următorele:

Retragerea regenței, deorece în constituțiune regența e prevĕḍută numai pentru casulŭ minoratului prințului; formarea unui nou ministerŭ sub președința unui Zankovistŭ și ocuparea portofoliului de interne și de esterne cu Zankoviștĭ; chemarea unui generalŭ rusŭ la conducerea ministerului de rĕsboiu, décă se póte a generalului Cantacuzen; întrunirea unei nouĕ Sobranie în scopŭ d'a alege pe principele și acceptarea candidatului rusŭ; amnestiă generală politică și reîntregirea în posturĭ a oficerilorŭ și funcționarilorŭ aflătorĭ, din motive politice, afară din țéră; concediarea tuturorŭ soldațilorŭ, carĭ au servitŭ, și înlocuirea lorŭ cu recruțĭ noi imediatŭ după instalarea noului principe și în fine revisuirea constituțiunei bulgare.

Se ḍice că Porta n'are intențiunea sĕ rĕspundă la acestŭ memorandŭ seu sĕ intervină pentru primirea acestorŭ propunerĭ, ci le va întrebuința ca unŭ substratŭ pentru tractările ei cu deputațiunea bulgară, care este așteptată în Constantinopolŭ. Sĕ pare că guvernulŭ bulgarŭ primesce unele din aceste propunerĭ, dér la unele se opune cu hotărîre. In principiu primesce Zankoviștĭ în ministerŭ, dér pe Zankov nicidecum.

Se mai vorbesce, că propunerile lui Zankov nu suntŭ identice cu cele rusescĭ, care suntŭ multŭ mai moderate. Rusia s'ar mulțămi cu remanierea ministerului bulgarŭ, décă sĕ póte fără regență până la alegerea principelui pentru care s'ar candida ducele de Leuchtenberg,

„Times" anunță, că Dr. Vulkovicĭ a arătatŭ Porțiĭ că regența bulgară e gata sĕ demisioneze, décă o vorŭ sfătui la acésta tóte marele puterĭ. Acestea sĕ fi consimțitu afară de Anglia.

Din camera ungară.

Credemŭ a satisface intereselorŭ cetitorilorŭ noștri, publicândŭ astăḍĭ mai pe largŭ unele părțĭ din discursulŭ deputatului naționalŭ sêrbescŭ Dimitrievits, ținutŭ în ședința dela 25 Ianuarie.

După ce a arĕtatŭ că nu se ține de nicĭ o partidă din dietă și că nu primesce nicĭ bugetulŭ, nicĭ vre-una din moțiunile oposiției, mai departe după ce vorbesce de proporția în care se află naționalitățile representate în dietă și de luptele Sêrbilorŭ pentru constituțiune, ḍice:

Michailŭ Dimitrievits, deputatŭ naționalŭ sêrbescŭ: Sêrbilorŭ li s'a promisŭ cerulŭ și pămĕntulŭ orĭ de câte orĭ Maghiarii au ajunsŭ a fi strîmtorațĭ. Insĕ după ce d-vóstră a'țĭ ajunsŭ la putere, lucrulŭ totdeuna s'a întorsŭ pe dosŭ.

In condițiunile păcei, cu care i-a îmbiatŭ pe Sêrbĭ Boethy și Bucovits în luna lui Noemvre 1848, s'a ḍisŭ în punctŭ 4: „Li se garanteză Sêrbilorŭ dreptulŭ de a se pute adresa în propria lorŭ limbă cătră autoritățĭ și chiar cătră guvernulŭ centralŭ și sĕ pótă compune în limba lorŭ tóte scrisorile în afacerile comunale, căpĕtândŭ rĕspunsŭ totŭ în limba lorŭ dela autoritățĭ și dela guvernŭ". Și cum stămŭ astăḍĭ în privința acésta? In ținutulŭ din vorbă judecătoriile de cercŭ dau după arbitriu ordinațiunĭ, ca orice petițiune, ba chiar și aclusele sĕ fiă scrise unguresce, măcarcă legea de aḍĭ cu privire la naționalitățĭ altmintrea dispune în privința acésta.

Chiar așa de cu luare aminte și prevenitóre a fostŭ și dieta țerei din Seghedinŭ. Ministrulŭ președinte Szemere, când a presentatŭ legea despre naționalitățĭ, a ḍisŭ că cestiunea acésta e a se resolva astfelŭ, „ca chiar și Atotputernicului, în mâna căruia stă cumpăna sorțiĭ poporelorŭ, sĕ pótă ḍice despre Maghiarĭ: națiunea acésta e vrednică de libertate, pentru că a sciutŭ sĕ fiă dreptă față cu celelalte naționalitățĭ". Așa numita lege pentru egala îndreptățire a naționalitățilorŭ nu este altceva, decâtŭ ironia egalei îndreptățirĭ.

Naționalitățilorŭ li se impută chiar și aceea, că voiescŭ sĕ creeze nouĕ raporturĭ de dreptŭ publicŭ. Nu-i adevĕratŭ, deșĭ așĭ putea ḍice, că Sêrbii în adevĕrŭ suntŭ îndreptățițĭ a cere o posițiune deosebită de dreptŭ publicŭ. (Contraḍicerĭ sgomotóse). Insĕ ei după posiția lorŭ etnografică nu o pretindŭ acésta, deórece cestiunea egalei îndreptățirĭ a naționalităților ei au scoborît'o singurŭ numai la cestiunea administrației.

Apoi au credutŭ și aceea, că comitatele se vorŭ delimita după naționalitățĭ, ceea ce de asemenea nu s'a întâmplatŭ. Când i-au imputat'o acésta câțiva dintre Sêrbĭ fericitului Franciscŭ Deak, elŭ i-a mângâiatŭ cu aceea, ca sĕ fiă cu pacientă, până se vorŭ împărțĭ districtele militarĭ grănițăresci, după care se va forma în curĕndŭ unŭ comitatŭ curatŭ sêrbescŭ.

Olay Szilárd: Când a ḍis'o acésta Franciscŭ Deak?

Michailŭ Dimitrievits: Privatim! (Viuă ilaritate). Dér cum amŭ pățit'o și cu acésta? Nu numai că nu s'a înființatŭ unŭ comitatŭ deosebitu sêrbescŭ, ci și acelŭ regimentŭ, care a purtatŭ nume sêrbescŭ, a fostŭ ruptŭ în cincĭ părțĭ. Negațiunea naționalitățilorŭ, acésta este devisa cercurilorŭ de astăḍĭ dătătóre de tonŭ. Acésta este tendința, care caracteriséză tótă activitatea acestei diete.

Intr'aceea însĕ avemŭ unŭ terenŭ, în care ar trebui sĕ ne mișcămu liberŭ, adecă terenulŭ autonomiei bisericescĭ. Insĕ nicĭ aicĭ nu suntemŭ cu multŭ mai norocoșĭ. Articlulŭ de lege IX din 1868 ni-a asiguratŭ autonomia bisericei și cu tóte acestea n'amŭ fostŭ în stare nicĭ într'unŭ chipŭ a ne aduce biserica la ordine în cursŭ de 19 anĭ, pentru că guvernulŭ nu concede nicĭ adunarea congresului, nicĭ libera consultare în congresŭ. Pe capulŭ bisericei, pe carĭ până acum i-a alesŭ poporulŭ, l'a denumitŭ elŭ, guvernulŭ. Guvernulŭ însĕ a denumitŭ pe o astfelŭ de persónă, pe care ilŭ urĕsce întréga națiune sêrbescă pân' la ultima colibă și prin care însĕ statulŭ maghiarŭ nimicŭ n'a câștigatŭ, pentru că denumitulŭ patriarchŭ este fiiulŭ protegiatŭ alŭ cercurilorŭ militare din Viena. In biserica nóstră guvernulŭ și-a usurpatŭ sieșĭ chiar și dreptulŭ de a dispune. Ce felŭ de autonomiă este acésta? Noi toțĭ, carĭ amŭ sprijinitŭ dorințele și nisuințele spre reactivarea constituției, astăḍĭ deja ne-amŭ desamăgitŭ cu totulŭ. Amŭ credutŭ, că în cadrulŭ constituțiunei unguresci va avé destulŭ terenŭ de desvoltare și individualitatea nóstră națională.

Dér ne-amŭ înşelatŭ în speranţele şi aşteptările nóstre. Acestŭ falsŭ constituţiunalismŭ aşa de multŭ ne-a luatŭ încrederea, încâtŭ nouĕ nĭ-arŭ plăcé cu multŭ mai tare, décă amŭ avé de-a face cu unŭ declaratŭ absolutismŭ. (Mişcare).

Ocupaţiunea Bosniei şi Herţegovinei încă dela începutŭ n'a fostŭ justificabilă. In timpulŭ celŭ mai nou cestiunea orientală a făcutŭ sĕ pornéscă unŭ curentŭ nou. Pe tapetŭ este devisa, care sună astfelŭ: alianţa statelorŭ şi a popórelorŭ balcanice. In adevĕrătatea şi sinceritatea acestei devise nu au încredere, până când monarchia nóstră ţine ocupate Bosnia şi Herţegovina. Orĭ dórĕ credeţĭ, că alianţa statelorŭ şi popórelorŭ balcanice se póte închipui fără Bosnia şi Herţegovina? D-vóstră nu numai prin declaraţiunea sentimentelorŭ d-vóstre aţĭ escerciatŭ o influinţă păgubitóre asupra simpatiei poporului sĕrbescŭ, atâtŭ în statulŭ acesta, câtŭ şi în celŭ de dincolo, ci aţĭ esercitatŭ o influenţă păgubitóre încă şi asupra situaţiunei monarchiei nóstre; d-vóstră prin neîntemeiatele declaraţiunĭ ce le-aţĭ făcutŭ contra Rusiei, aţĭ turburatŭ de-o parte acele legăturĭ de prieteniă, carĭ au sustatŭ între Rusia şi monarchia nóstră până'n timpii cei mai nuoi.

Olay Szilárd: N'avemŭ lipsă de ea!

M. Dimitrievits: Se va vedé câtŭ mai curêndŭ! Aţĭ turburatŭ aceste legăturĭ, fără sĕ vĕ fi îngrijitŭ ca din altă parte sĕ câştigaţĭ aliaţĭ pentru unŭ casŭ de periculŭ alŭ monarchiei nóstre. Acesta, domnii mei, este întru adevĕrŭ cea mai grea posiţiă în care numai póte sĕ fiă unŭ statŭ. Intr'o astfelŭ de posiţiă a fostŭ Austria cam în 1854. Şi cum a âmblatŭ pentru aceea Austria? In momentele decidĕtóre ale esistenţei sale a fostŭ avisată cu totulŭ la propria sa putere.

Celŭ mai bunŭ documentŭ despre acésta este întâiu Magenta şi Solferino, apoi Königgrätz-ulŭ. Mĕ temŭ, că acesta şi astădĭ póte sĕ fiă aşa. Maghiarii dorescŭ rĕsboiu pe faţă cu Rusia, şi acésta, vedeţi, este singura cestiune în care ne unimŭ. Şi noi dorimŭ acestŭ rĕsboiu. Vĕ potŭ încredinţa, că partea de médĕdi a monarchiei nóstre, încependŭ dela Budua până la Orşova, ar primi acestŭ rĕsboiu cu cea mai mare însufleţire.

Nu numai popórele locuitóre înlăuntrulŭ acestei ţĕrĭ, ci şi popórele statelorŭ vecine şĭ-au perdutŭ simpatia lorŭ faţă cu naţiunea maghiară. Mai virtosŭ însĕ au fostŭ desamăgiţĭ Sĕrbii. Ei suntŭ plinĭ de cea mai mare nemulţumire şi de cea mai mare amărăciune contra sistemului de adĭ.

La noi poporulŭ începe a se gândi, décă se plătesce óre sĕ-şĭ risipéscă puterile sale în acéstă luptă parlamentară fără nicĭ unŭ folosŭ. (Mişcare). Când e vorba de interesulŭ de existenţă naţională alŭ nostru, nu ajută la d-vóstră nicĭ rugarea, nicĭ ameninţarea. (Mişcare). Odiniórĭ Miletics v'a dĭsŭ în acéstă casă, că trebue sĕ aveţĭ de grijă ca vre-unŭ Napoleonŭ dela médĕ nópte sĕ nu afle în acéstă patriă naţiunĭ nemulţumite. (Mişcare.) Cuvintele acestea acum vi-le póte reînprospeta, pentru că cestiunea Orientului deja bate la pórta monarchiei nóstre.

Noi retrăgêndu-ne nu vomŭ purta pacinicŭ şi liniştitŭ; nu ne vomŭ opune nicĭ procuraturei statului, nicĭ faţă cu legea penală nu vomŭ organisa trupe contra statului acestuia, dér cu atâtŭ mai vîrtosŭ cu atâtŭ mai sigurŭ vomŭ aştepta, ca sĕ se deslege acea crisă, în care se află acestŭ statŭ, ca şi aceste naţionalităţĭ sĕ capete unŭ Beust, care sĕ restitue în acestŭ statŭ starea normală. Nu lăsaţĭ sĕ ajungă lucrurile aşa departe decâ se mai află încă puterea în mânile d-vostrĕ. Nu aşteptaţĭ deră până ce bate ultimulŭ momentŭ, ci îngrijiţi-vĕ de naţionalităţi câtŭ mai de grabă. Der grăbiţi-vĕ, căcĭ atuncĭ póte sĕ fiă prea târdiu

Oratorulŭ îşĭ termină vorbirea cu cuvintele contelui Széchény Antal: „Sĕ se schimbe sistema şi statulŭ éraşĭ va înflori."

După Dimitrievits s'a ridicatŭ îndată deputatulŭ croatŭ de naţionalite sĕrbă *Gyurkovits* spre a declara, că elŭ cu alţĭ 22 de deputaţĭ sĕrbĭ din Croaţia nu împărtăşesce vederile lui Dimitrievits, ceea ce e naturalŭ, după ce acestĭ deputaţĭ se ţinŭ de partida guvernului. In fine declară acestŭ Gyurkovits, că rĕmâne la părerea ce a esprimat'o încă anulŭ trecutŭ împreună cu deputatulŭ Sabowlievits, că elŭ aşteptă progresulŭ poporului sĕrbescŭ numai dela înţelegerea şi am iciţiaintre poporulŭ croatŭ şi maghiarŭ.

Se înţelege, că acéstă declaraţiă a fostŭ primită cu aplause sgomotóse din partea Ungurilorŭ, carĭ aveau sĕ mulţămescă lui Gyurkovits, că i-au scăpatŭ de datoria de a mai rĕspunde la acusările grave ale lui Dimitrievits. Tristă figură acestŭ Gyurkovits, care aduce astfelŭ de serviţii contrarilorŭ nemului sĕu.

Foile unguresci constată cu plăcere, că Dimitrievits n'a fostŭ susţinutŭ de colegii sĕi sĕrbĭ din dietă. De faptŭ — scrie „Egyetértés« — nicĭ n'a aplaudatŭ nimenea din cameră cuvintele lui Dimitrievits, a datŭ numai pin capŭ în semnŭ de aprobare valahulŭ Babeşiu care şedea lângă elŭ.

Deputaţii ungurĭ s'au mulţumitŭ sĕ facă sgomotŭ şi sĕ rĕspundă lui Gyurkovits prin întreruperĭ de aprobare. Singurŭ numai Desideriu Szilagyi a aflatŭ de bine a rĕspunde la imputarea lui Dimitrievits, că la organisarea comitatelorŭ nu s'au respectatŭ naţionalităţile. Unŭ asemenea lucru — dise Szilagyi — se póte pretinde numai în state federative, unde organisarea se face pe temeiulŭ principiului de naţionalitate. In Ungaria însĕ aşa ceva nu e posibilŭ, pentrucă prin organisarea pe asemenĭ base s'ar crea numai centre de agitaţiunĭ în comitate şi s'ar crea elemente de discordiă în ţeră.

Acuma trăimŭ în mare concordiă cu Gyurkovits. Şovinişţii din dietă nu mai vorŭ sĕ scie de naţionalităţĭ şi Desiderŭ Szilagyi, făcêndŭ o simplă observare contra lui Dimitrievits îşĭ póte câştiga aprobările şi aplausele sgomotóse ale camerei, deşi mai pe urmă se declară în contra primirei bugetului. Ce fericire! —

Sciri militare.

Germania. Se anunţă că consiliulŭ municipalŭ din Maienţa a adoptatŭ planulŭ privitorŭ la întărirea nouĕlorŭ porturĭ. Pe o întindere de 1580 metri se vorŭ construi douĕ-spre-dece porţi întărite, ce se vorŭ sfirşi la 1 Octomvre. Cheltuielele acestorŭ lucrărĭ suntŭ evaluate la 223,155 mărcĭ. Oraşulŭ contribue cu suma de 57,100 mărcĭ pentru construirea porţilorŭ şi Statulŭ dă o sumă pe 166,055 mărcĭ pentru didurĭ şi grile. Din Roma se spune că supuşii Germanĭ aflătorĭ acolo au fostŭ încunosciinţaţĭ, ca sĕ fiă gata pentru o eventuală chiămare.

Rusia. Cătră »Daily Telegraph" se telegrafiază din Viena, că numĕrósele adjudecărĭ făcute de ministerulŭ de rĕsboiu în Rusia facŭ cu neputinţă orĭce denegare de pregătirĭ militare. Diarulŭ oficialŭ din Kiev anunţă o adjudecare publică pentru furnitura a 40,000 corturĭ destinate armatei de Est. Alte adjudecărĭ se vorŭ face la Varşovia pentru furnitură de grâne.

Svedia. Ministrulŭ Rusiei la Stockholm, consilierulŭ privatŭ Cikine, a fostŭ chematŭ la Petersburg spre a da nouĕ explicaţiunĭ asupra pregătirilorŭ militare ce face Suedia.

România. La ministerulŭ de rĕsboiu se va întruni în curêndŭ o comisiune pentru elaborarea unui regulamentŭ asupra serviciului armatelorŭ în companiă. »Epoca« află că esperienţele asupra cupolelorŭ destinate armamentului capitalei vorŭ fi reluate la primăvéră. De astă dată concurenţii vorŭ fi în numĕrŭ de trei, o casă englesă cerêndŭ a fi admisă şi dênsa a concura. Lucrările pregătitóre vorŭ începe în prima jumĕtate a lunei viitóre. Sublocotenentulŭ de geniu, care absolvéză scóla de rĕsboiu din Fontainebleau, a inventatŭ acolo unŭ nou aparatŭ telegraficŭ opticŭ, care promite multŭ din întrebuinţarea lui în timpŭ de campaniă. După cum i se scrie din Bucurescĭ lui „Pester Lloyd", sĕ fi sositŭ de curêndŭ acolo unŭ d. Lang ca representantŭ alŭ fabricei Werndl din Steyr şi alŭ inginerului Mannlicher, spre a oferi ministerului de rĕsboiu românŭ puşca de repetiţiă Mannlicher. Se raporteză că s'au şi făcutŭ probe în Bucurescĭ cu acéstă puşcă. Resultatulŭ nu se scie, căcĭ ministrulŭ de rĕsboiu românŭ în curêndŭ va face incercărĭ şi cu alte sisteme de puscĭ. E sigurŭ că în cursulŭ acestui anŭ se va inarma infanteria română cu puscĭ de repetiţiă.

Italia. In urma probelorŭ făcute în Roma cu puşca de repetiţiă italiană, s'a constatatŭ, că cu acesta puşcă sĕ dau 50 de glónţe pe minutŭ. După o relaţiă ce a apărutŭ din partea generalului Torre, suntŭ înscrişĭ în listele militare 2,490.128 ómenĭ, din carĭ 902.192 în armata activă, 285.300 în miliţia mobilă, 1,302.709 în miliţia teritorială.

Din Macedonia.

Din Bitolia (Monastir), capitala Macedoniei, sĕ telegrafiază cătră „Politische Korrespondenz" următórea scire, care negreşitŭ că provine din isvorŭ grecescŭ:

De câtva timpŭ petrece aci trimisulŭ comitetului de agitaţiune românŭ, ce esistă în Bucurescĭ, d-lŭ Neculae Armăşescu. După cum se pretinde a sci, acesta caută sĕ vină în atingere cu elementulŭ albanezŭ alŭ poporaţiunei şi sĕ fi promisŭ înfiinţarea de scolĭ albaneze pe cheltuiala României. D-lŭ Armăşescu vrea sĕ se ducă şi la Ianina, Argyrokastron şi Korfu, ca sĕ se pună acolo în legătură cu elementulŭ turcescŭ-albanezŭ alŭ fostei lige albaneze. Autorităţile turcescĭ supravegheză cu îngrijire mişcările lui Armăşescu.

Nu le vine la socotéală Grecilorŭ, că Albanezii, ca şi Românii din Macedonia, caută sĕ se desvolte naţionalicesce şi că luptă contra tendinţelorŭ de grecisare. Comitetulŭ din Bucurescĭ nu e comitetŭ de agitaţiune, ci o societate a Albanezilorŭ cu scopŭ d'a lucra pentru deşteptarea şi desvoltarea conaţionalilorŭ lorŭ în direcţiune naţională, dându-le mijlócele morale şi culturale necesare spre a pune stavilă încercărilorŭ de grecisare. Dér cumcă scirea de mai susŭ e o nascocire grecéscă, lipsită de celŭ mai micŭ adevĕrŭ, ne-o dovedesce „Agence Libre" din Parisŭ, care

FOILETONU.

Notiţe istorice şi etnografice despre Bulgaria.

(Urmare şi fine.)

Cea mai frumósă privire o are omulŭ de pe înălţimea de dincolo de podulŭ de preste Iantra, care este încoronată cu o redută. Aicĭ are privitorulŭ la piciórele sale panorama, ce cuprinde oraşulŭ cu zidurile sale, cu turnurile, cu bisericele, cu moşeele, cu minaretele, cu cupolele, cu podurile, cu insulele, cu grădinile, cu stâncile şi cu ripele riului. Alăturea cu muntele, care se înalţă pe ţĕrmurele stângŭ alŭ riului Iantra şi se chiamă „*Orel" — Muntele-vulturilorŭ — Adlerberg* — turcesce: „*Kartal bair*," se află suburbiulŭ (mahalaua) curatŭ creştinŭ, despărţitŭ numai printr'unŭ felŭ de curmătură scundă, şi înălţându-se spre ostŭ în formă de terassă pe cóstele înălţimii. Din labirintulŭ de case se înalţă biserica cu douĕ cupole închinată apostolilorŭ slavĭ Chirilŭ şi Metodiu, şi tare aprópe de dênsa se află *trnowski-jetwladika*, modesta reşedinţă a episcopului din Tĕrnova. Partea oraşului, care urméză după acesta spre ostŭ, are unŭ caracterŭ de totŭ amicalŭ şi atrăgĕtorŭ, zidirile sale suntŭ mai puţinŭ îndesuite şi cele mai multe încungiurate cu grădinĭ. Aci forméză Osmanii maioritatea. De când cu eliberarea de domnia Sultanului, poporaţiunea moslemitică se împuţinéză totŭ mai tare, deórece relaţiunile, pe carĭ timpulŭ celŭ mai nou le-a produsŭ, nu le placŭ de locŭ Osmanilorŭ.

Odiniórĭ, când domnia turcéscă părea asigurată pe multŭ timpŭ, cercetă şi sultanulŭ Mahmudŭ II însuşĭ cu mare suită oraşulŭ Tĕrnova, fiindŭ că elŭ voia, după cum se dicea, sĕ se convingă, privindŭ cu ochii sĕi proprii, despre starea popórelorŭ sale dimprejurulŭ Balcanilorŭ. In acéstă espediţiune însoţi pe sultanulŭ oficerulŭ prusianŭ de instrucţiune de atuncĭ Moltke, care petrecŭ mai multe dile în Tĕrnova. Şi Moltke afirmă a nu fi vĕdutŭ nicĭodată unŭ oraşŭ atâtŭ de romanticŭ. Intr'o oră de rĕpausŭ lucră elŭ şi unŭ planŭ de situaţiune a oraşului, care planŭ şi astădĭ se dovedesce de bunŭ. La 19 Maiu 1837 scrise Moltke la unŭ amicŭ: „Fiind că *Effendimis, sultanul Mahmud*, merge astădĭ la moşee, eu am folositŭ diua de odihnă, ca printr'o schiţă sĕ scotŭ secretele terenului".

Dér ce minune, că multŭ lăudata Tĕrnovă cu pitorésca ei posiţiune, cu întăritele sale *Carevio* şi *Trepevio* — fortificaţiunĭ vechĭ, carĭ se trăgŭ încă din timpulŭ de strălucire alŭ principilorŭ bulgarĭ — deşi Sofia a devenitŭ noua reşedinţă a domnitorului bulgarŭ, totuşĭ rĕmâne pentru poporulŭ bulgar *sfântă, ca locaşŭ alŭ Ţarilorŭ şi alŭ episcopilorŭ.*

Trecutulŭ istoricŭ alŭ Tĕrnovei este atâtŭ de confusŭ şi plinŭ de peripeţii, încâtŭ abia putemŭ aminti unele notiţe dintr'ênsulŭ.

Din Tĕrnova îşĭ aduse de soţiă împĕratulŭ bizantinŭ.... pe la anulŭ 1213 pe frumósa fiică a Ţarului *Borisi*. Zidurile Tĕrnovei vĕdură strălucita întrare a lui *Auropilitas* ca solŭ de pace alŭ celui dintêiu domnitorŭ paleologŭ *Michael* VII şi érăşĭ întrarea pacinică a magistrului *Aegidius* cu cetele sale ungurescĭ.

Ţarulŭ Alexandru trimese pe soţia sa, o princesă română, într'o mănăstire, fiindŭ că lui ii plăcŭ cu multŭ mai multŭ o fată de Jidanŭ, care era de o frumseţă orbitóre. După ce acésta a fostŭ botezată, elŭ o ridică la rangulŭ de Ţarină luminată. Ba, după mórte i s'a cântatŭ în bisericĭ „*vecinica pomenire*« ca Teodora.

Incă la anulŭ 1393 se descărcă preste Tĕrnova furtuna Turcilorŭ şi nimicĭ ceea ce mai rĕmase din timpurile de gloriă de mai nainte.

Patru seculĭ plinĭ de apĕsare şi de umilinţă trecură şi pe dinaintea vechei metropole bulgare, şi numai puţine momente dura câte o amăgire plină de speranţă, când Ruşii ocupau din timpŭ în timpŭ ţéră. Insĕ numai în 1877 s'a sĕvĕrşitŭ întórcerea spre bine dorită de atâta timpŭ. Dér durere, că acum tocmai *eliberatorii ruşĭ* suntŭ aceia, carĭ păşescŭ ca *împilatorĭ* ai Bulgarilorŭ, fiindŭ că esperienţa nu vorŭ sĕ se lase a fi întrebuinţaţĭ numai ca mijlocŭ spre scopŭ. In fine noi dorimŭ cu tóte acestea totŭ binele, fiindŭ că unŭ poporŭ, care a trecutŭ prin astfelŭ de incercărĭ, ca celŭ bulgarŭ, nicĭ acum nu-şĭ va vinde aşa uşorŭ, nu va lăsa aşa lesne sĕ i se răpéscă viitorulŭ.

W. Hausmann.

reproducêndŭ scirea „Coresp. Politice“, face următórea observaţiune:

D. căpitanŭ Armăşescu a visitatŭ în adevĕrŭ, mai acum câtă-va vreme, Macedonia şi Epirulŭ, der ca turistŭ, şi e întorsŭ în Bucuresci de trei sĕptĕmânĭ. Aşa der, autorităţile turcesci supraveghiază unŭ călĕtorŭ, care nu călĕtoresce.

SCIRILE DILEI.

In şedinţa din urmă a comitetului administrativŭ din comitatulŭ *Solnocŭ-Dobâca*, inspectorulŭ de dare a presentatŭ unŭ raportŭ prin care arată, că pe lângă tótă miseria materială a anului trecutŭ 1886, darea s'a incasatŭ mai bine ca în orĭ care din anii de mai nainte *Numai 135 de mii* au rĕmasŭ în restanţă de pe anulŭ acesta, pe când de esemplu din anulŭ 1885 a rĕmasŭ restanţă pe anulŭ următorŭ 1886 o sumă de 173 mii. — „Bine“ mai stau bieţii contribuacilĭ, decă restanţa e de 135 mii. Şi încă inspectorulŭ de dare se bucură şi de asta! Cum se vede măhnirea ilŭ va cuprinde numai atuncĭ, când contribuabilulŭ nu va mai ave ce sĕ dea, decâtŭ sufletulŭ din óse.

—x—

Miniştrii *Tisza şi Szapary* plecă la Viena pentru a conferi cu miniştrii austriacĭ în vederea unei înţelegerĭ asupra organisărei comune a glotelorŭ. Probabilŭ că intrevorbirile se vorŭ întinde şi asupra cestiunilorŭ comerciale în litigiu

—x—

Ni se scrie din Sĕlagiu: In nóptea de 20 spre 21 Decemvrie a. tr. st. n. în comuna *Căţelulŭ-Românŭ* s'a întêmplatŭ unŭ casŭ ne mai auditŭ. Servitorulŭ unui economŭ de aicĭ, cu numele Michailŭ Milaşiu, în etate de 14 anĭ, fără părinţĭ, venindŭ dela alţĭ cameradĭ ai sĕi cu carĭ îşi petrecuse tótă sera învĕţândŭ colindele Crăciunului, s'a culcatŭ ca de obiceiu între vitele stăpânului sĕu, deşi acela i-a fostŭ dictatŭ şi pedepsă decă ar mai cuteda a se culca între vite. Dormindŭ băiatulŭ ca mortŭ, o vacă bĕtrână s'a culcatŭ tocmai pe capulŭ copilului precum şi preste întregŭ corpulŭ lui. Neputêndŭ băiatulŭ a se tredi, seu şi decă s'a treditŭ neavêndŭ puterea ca sĕ pótă scăpa, peste puţine momente şi-a datŭ sufletulŭ. Venindŭ apoi servitorulŭ celŭ mai bĕtrânŭ sĕ vedă de vite, cu luminarea aprinsă, dede preste cadavrulŭ rece alŭ menţionatului băiatŭ. Avisŭ celorŭ carĭ dormŭ cu vitele.

—x—

Din acelaşĭ locŭ ni se comunică: In prima di a anului 1887 st. v. în comuna Şeredeiu, ţĕranulŭ *Florea Gudea a Lucóiei*, după-ce s'a ospĕtatŭ bine cu nisce ospeţĭ ai sĕi din comuna Boianŭ, s'a dusŭ sĕ-i petrécă pe aceştia cătră casă, fiindŭ cu toţii cam bĕuţĭ. Ţĕranulŭ nostru merse până la miedjuina hotarelorŭ Seredeiu şi Stârciu, aci ne mai putendŭ merge, atâtŭ că era ameţitŭ, câtŭ şi din causă că era întunerecŭ, sera, se decise a se reintorna cătră casă, der nu putea merge nicĭ în drepta, nicĭ în stinga. Dimineţa l'a găsitŭ unŭ consângenŭ alŭ sĕu cu vestmintele de jumĕtate desbrăcate, pe o colină departe de drumŭ, mortŭ. După constatarea medicului a rĕcitŭ dormindŭ şi aceea a fostŭ causa morţii. Feriţi-vĕ de bĕuturile spirituose ca de focŭ.

—x—

Ministrulŭ de interne *Tisza* a interdisŭ debitulŭ postalŭ pentru ţĕrile corónei ungare fóiei politice rusescĭ „Warszawezky Dnewnik,“ care apare în Varşovia.

—x—

D-lŭ *Michailŭ Stănescu*, fiiulŭ d-lui comerciantŭ D. Stănescu din Braşovŭ, s'a logoditŭ cu d-şora *Victoria I Nacianu* din Ploesci. — Sincerile nóstre felicitărĭ tinerilorŭ fidanţaţĭ şi familiei.

—x—

In sĕptĕmâna trecută unŭ Românŭ din *Rĕşinarĭ*, care se întorcea acasă cu economiile sale făcute în România în suma de 300 francĭ, în drumŭ spre Rĕşinarĭ fu atacatŭ sera în pădure de trei flăcăi din Cisnădiora, trântitŭ la pământŭ, maltratatŭ şi jefuitŭ de banĭ şi de haine. Bietulŭ omŭ abia se putu tîrî până la Rĕşinarĭ, unde arătă casulŭ gendarmeriei de acolo, care în aceeaşĭ nópte a şi arestatŭ pe cei trei individĭ cu rĕu nume şi i-a predatŭ judecătoriei de cercŭ din Sibiiu.

—x—

Cojocarulŭ Jacob *Unger din Vaţŭ* a trimisŭ deunădile nisce cojóce în oraşulŭ galiţianŭ Zniatyn. Poliţia din acestŭ oraşŭ şi mediculŭ de cercŭ n'au gasitŭ altceva mai bunŭ de făcutŭ decâtŭ sĕ le ardă ca fiindŭ colerice. Cojocarulŭ s'a adresatŭ cu 'o plângere ministrului Tisza. Fraţii Maghiarĭ suntŭ focŭ de nĕcăjiţĭ de acestă dovadă de iubire din partea fraţilorŭ Polonĭ.

—x—

Mâne seră Sâmbătă va fi *convenirea colegială* a reuniunei române de gimnastică şi cântărĭ, în sala hotelului Nr. 1.

Reuniunea pompierilorŭ voluntarĭ din Blaşiu va arangia unŭ balŭ la 29 Ianuariu n. 1887 în sala „Otelului Naţionalŭ“ din locŭ. Inceputulŭ la 8 óre séra. Preţulŭ de intrare: de persónă singuratică 1 fl., familiă 2 fl. — *Comanda.*

—x—

Comitetulŭ reuniunei femeilorŭ române din Aradŭ şi jurŭ ne rógă sĕ facemŭ cunoscutŭ, spre orientarea publicului, că numitulŭ comitetŭ nu va arangia în acestŭ carnevalŭ nicĭ unŭ balŭ, în schimbŭ înse va arangia petrecere în cursulŭ sesiunei sinodale dela Dumineca Tomei din éstŭ anŭ.

Din Rădăuţĭ în Bucovina.

(Urmare şi Fine.)

Amintitulŭ şi faimosulŭ d. învĕţătorŭ Braha este strămutatŭ din loculŭ sĕu natalŭ Broscăuţĭ spre pedépsă unde era totŭ ca învĕţătorŭ, acuma dece anĭ, pentru turburărĭ şi felŭ de felŭ de uneltirĭ — a cărorŭ capŭ era dênsulŭ acolo, precum este şi acuma în comunele unde-i notarŭ comunalŭ; ba intrigile lui au mersŭ până a se amesteca şi în trebĭ confesionale, oferindŭ serviciile sale Rutenilorŭ uniţĭ. Scola o tratá şi acolo destulŭ de vitrigŭ.

Prefectulŭ districtualŭ de atuncĭ din Strozineţŭ, vĕdendŭ atitudinea acesta din partea unui învĕţătorŭ, l'a stramutatŭ spre pedepsă la Rădăuţĭ, şi aşa a ajunsŭ D-sa la Rădăuţĭ — însĕ nu spre pedepsa sa ci a comunei, unde face încă mai marĭ necuviinţe, der prefectulŭ ţinutalŭ ca capŭ alŭ consiliului districtualŭ ilŭ protejază fără jenare pentru că-i duce totŭ feliulŭ de minciunĭ — apoi la alegerĭ se gireză ca celŭ mai aptŭ agentŭ, fiindŭ scriitorŭ comunalŭ câte în trei patru comune — şi ca acesta apoi epitropesce pe antiştii (primarii) comunalĭ carĭ suntŭ ómenĭ de rendŭ fără carte — ba mai multŭ, prefectulŭ îi ajută de a-şĭ face după placulŭ sĕu antiştĭ în comune, călcândŭ fără sfială autonomia comunală cu piciorele, cum a făcut'o cu alegerea antistelui din Mileşeuţĭ; alegêndŭ unŭ şvabŭ de antiste în o comună de vr'o 700 numere de Românĭ şi Rutenĭ, lângă carĭ nu suntŭ numai 24 familii şvăbescĭ, der aşa-i convine d-lui învĕţătorŭ Braha. Etă deră lucrătivitatea unei scóle poporale. Acestŭ esemplu nu este uniculŭ!

Acestŭ învĕţătorŭ aţâţă de protejatŭ de şefulŭ consiliului scolarŭ districtualŭ apoi ţese în trei patru comune cele mai grosolane intrigĭ, atâtŭ membrii comunelorŭ între olaltŭ, face suplicĭ şi subscrie ómenii fără scirea lorŭ — pentru că sigilele antiştilorŭ îi stau la disposiţiune — şi astfeliu allá apoi şi credĕmentŭ. Decă cuteză ómenii în prea marea lorŭ nevoiă şi nĕcasŭ a se plânge d-lui prefectŭ pentru de acestŭ felŭ de necuviinţe din partea unui învĕţătorŭ ca acesta, apoi dênsulŭ îi numesce proştĭ, nebunĭ şi dice că învĕţătorulŭ Braha este celŭ mai bunŭ din totŭ districtulŭ

Decă d-lui prefectŭ îi trebuesce unŭ colportorŭ seu unŭ aginte atâtŭ de aptŭ, cum ilŭ ţine pe d. B., apoi ar face tare bine ca sĕ-lŭ plătéscă din punga sa orĭ din alte mijlóce, eră nu sĕ fiă acesta susţinutŭ din fondulŭ scolarŭ şi de comuna respectivă.—Comuna ar ave aicĭ unŭ avantagiu celŭ puţinŭ, adecă câştigulŭ intelectualŭ, căcĭ atuncĭ ar fi póte altŭ învĕţătorŭ, care s'ar ocupa cu scola măcarŭ câtŭ de câtŭ, seu ţiindŭ ómenii copii acasă i-ar deprinde în ale gospoderiei şi nu ar umbla desmeticĭ pe drumŭ până la şcólă, şi în şcólă sĕ şédă orĭ singurĭ orĭ se privéscă cum d. învĕţătorŭ pertratéză cu felurite partide cu golanĭ şi jidanĭ—de multe orĭ şi lucrurĭ obscene şi pentru copii contagiose! Credŭ că nimene nu a mai pomenitŭ şi nicĭ a mai auditŭ, ca unŭ învĕţătorŭ din o comună stréină sĕ facă preotului şi învĕţătorului din comuna éstorŭ din urmă „mascaragie“ (Katzenmusik) cum a făcut'o acesta d. B. în comuna Mileşăuţĭ, punêndu-se în fruntea unei cete de sansculoţĭ şi cu unŭ butoiu de vinarsŭ a mână, înainte cu trobadurii din Gura-Solcei apoi în dreptulŭ preotului lăsândŭ butoiulŭ ostentativŭ sĕ umble din mână 'n mână şi dela gură la gură, şi apoi vivate, strigăte şi urlete ca dela nişce beţivĭ—atâta numai se putea înţelege „sĕ trăéscă Braha şi Valter“, sĕ piară duşmanii—adecă preotulŭ.

Totŭ aşa şi înaintea şcolei din Mileşăuţĭ. Mai după aceea a făcutŭ altă mascăradă, care a pornit'o chiar în şcólă în Bădeuţĭ în timpu de învĕţămentŭ, aducêndŭ unŭ tărafŭ de trobadurĭ, împreună cu aceştia órde de sansculoţĭ, Jidanĭ şi totŭ felulŭ de beţivĭ, cu butoie de vinarsŭ şi cântândŭ în auḑulŭ copiilorŭ totŭ felulŭ de cântece obscene şi demoralisătóre, apoi a eşitŭ din şcólă şi a cutreeratŭ comunele Bădeuţĭ şi Mileşăuţĭ, umblândŭ prin tóte birturile tótă nóptea până spre diuă.

Etă lume împĕrăţiă! apoi de aceştĭ învĕţătorĭ sĕ se ocupe prin şcóle? Ce sporŭ şi resultatŭ se póte aştepta dela o astfelŭ de şcólă. Consiliulŭ şcolarŭ comunalŭ a făcutŭ despre acestea şi alte scăderĭ bătătóre la ochĭ arătare consiliului şcolarŭ de ţeră din Cernăuţĭ, der de acolo s'a trimisŭ totŭ la d. prefectŭ din Rădăuţĭ, ca şefŭ alŭ consiliului şcolarŭ districtualŭ, spre constatare încă în luna lui Augustŭ 1886 şi d. prefectŭ s'a esprimatŭ singurŭ, că de se va adeveri acesta apoi a păţit'o d. Braha! Der ca sĕ nu o păţéscă apoi nu voesce d. prefectŭ sĕ constateze, ci lasă hârtiele sĕ se aşede pulberea pe dênsele, ba nicĭ nu pune măcarŭ în' altva frêu acestui renumitŭ d. învĕţătorŭ.

Domnulŭ prefectŭ, ca şefŭ alŭ consiliului scolarŭ districtualŭ, a mai căpĕtatŭ dela consiliulŭ scolarŭ de ţeră încă în Iuliu 1886 unŭ ordinŭ totŭ pentru scola din Bădeuţĭ şi anume ca fratele învĕţătorului, sub a cărui nume efectueşte dênsulŭ totŭ felulŭ de uneltirĭ şi care e scriitorŭ comunalŭ, sĕ se mute fără întârdiere din localităţile scólei conformŭ §. 31 şi 34 a legei scolare — ca învĕţămentulŭ sĕ nu mai fiă conturbatŭ şi stinghiritŭ prin totŭ feiulŭ de partide, deră până în diua de astădĭ nicĭ că-i pasă d-lui prefectŭ de ordinulŭ guvernului, pentru d-sa este ce este d. Braha dér nu preşedintele. Asta ni-o arată procederea sa propriă.

Inaintea inspectorului scolarŭ actualŭ de districtŭ a fostŭ altulŭ, care a aflatŭ mai în multe rêndurĭ scóla din Bădĕuţĭ închisă, ba a aflatŭ în scólă altele şi totŭ felulŭ de lucrurĭ prin scólă împrăştiate, unŭ argumentŭ, că de multŭ timpŭ nu mai era aicĭ copii şi învĕţământŭ, ci ce a fostŭ resultatulŭ? Nu se scie, dér se vede că acestŭ inspectorŭ a mai aflatŭ da acstea, şi apoi pentru de aceste neajunsurĭ a trebuitŭ sĕ demisioneze şi s'a dusŭ la postulŭ sĕu de învĕţătorŭ în Cernăuţŭ, deră d. B. şi cu alţii de asemenea lui au rĕmasŭ ca cei mai bunĭ, după cum suntŭ cualificaţĭ de actualulŭ inspectorŭ districtualŭ — şi acésta-i posibilŭ, fiindŭ d. B. totdéuna înainte avisatŭ, că are sĕ viă d. inspectorŭ de districtŭ seu de ţeră — „probatum est.“

In generalŭ nu stămŭ bine, şi de unde ar fi sĕ rĕsară binele, adecă din scóle, rĕsarŭ numai de aceste neajunsurĭ. Apoi de va merge totŭ aşa vomŭ ajunge nu la limanulŭ luminărei şi mântuirei ci la întunericŭ şi perdare.

Cei chemaţĭ vedă şi privegheze ca poporulŭ sĕ nu se destrămeze. Guvernulŭ austriacŭ pretinde luminarea, cultivarea şi bunăstarea poporelorŭ, er nicĭ când ruinarea şi destrémarea acestora. *Ifrim.*

Vêndarea fetelorŭ române.

In dilele trecute s'a judecatŭ la Odesa unŭ procesŭ forte caracteristicŭ, cu care s'a închisŭ sesiunea juraţilorŭ din acestŭ oraşŭ. Pe banca acusaţilorŭ se aflau aduşĭ doi miserabilĭ, evreulŭ Şmil Blint şi fiiulŭ de popă Pocrovsky. Etă resumatulŭ rechisitorului, cititŭ de acusatorulŭ publicŭ:

Sâmbătă, 4 Octomvre 1885, poliţia secţiunei dela bulevardul Richelieux a isbutit sĕ pue mâna pe patru fete şi un evreŭ, carĭ se pregăteau de plecare la Constantinopole îmbarcându-se pe vaporulŭ „Olga“ alŭ societăţei ruse de navigaţiune. Evreulŭ arestatŭ s'a constatatŭ a fi locuitorŭ în satulŭ Buzea, din Basarabia, care trăesce de multŭ deja la Odesa, unde se ocupa cu *esportarea femeilorŭ* în lupanarele din Smirna, Sinop, Trapezunt, Constantinopole şi Cairo. Afacerile acestui miserabilŭ mergeau de minune, comerciulŭ nu întêmpina niciodată criză şi Şmil Blint 'şĭ-a adunatŭ deja unŭ faimosŭ capitalŭ. Pentru esercitarea meseriei sale, Şmil avea la disposiţiă peste 14 samsarĭ, carĭ cutrierau birourile de informaţii şi acolo îşi procurau adresele slujnicilorŭ fără locŭ. Din această categoriă se recruta grosulŭ femeilorŭ ce sĕ esportau.

Pentru astă dată înse evreulŭ Blint s'a pusŭ pe lucru singurŭ, fără intermediulŭ samsarilorŭ, şi plecândŭ la Tiraspol cu ajutorulŭ fiiului de popă Pocrovsky sa pusŭ în relaţiă cu o copilă anume Smaranda Harttulari care avêndŭ o frumosă voce voia sĕ între la teatru ca coristă. Evreulŭ Blint s'a recomandatŭ părinţilorŭ fetei că este antreprenorulŭ teatrului din Sevastopolŭ. Elŭ încheia contractŭ cu tatălŭ fetei şi apoi, mulţumită acesteia, a mai recrutatŭ pe fetele Ileana Sgovoi şi Caterina Sgovoi, surori, totŭ pentru ale instala ca coriste.

După sĕvêrşirea contractelorŭ, evreulŭ plecă la Odesa împreună cu fetele şi imediatŭ se îmbarcă cu dênsele pe vaporulŭ „Olga,“ cu destinaţiă la Constantinopole. Impreună cu cele trei fete din Tiraspol a mai sositŭ cu evreulŭ la vaporŭ încă o fată, anume Maria Bepetora, de 16 anĭ.

Poliţia a arestatŭ pe evreu tocmaĭ în momentulŭ când vaporulŭ era sĕ plece

La instrucţiă s'a descoperitŭ, că Blint se ocupa cu vêndarea femeilorŭ încă dela 1876, că multe femei, supuse ruse, au fostŭ vêndute de acestŭ miserabilŭ factoriţilorŭ din Turcia. Juraţii după o scurtă deliberaţiune a adusŭ unŭ verdictŭ de culpabilitate atâtŭ pentru Şmil Blint, cât şi pentru Pocrovsky.

Curtea a condamnatŭ pe Blint la exil în Siberia, er pe Pocrovsky la trei lunĭ închisóre.

La eşirea condamnaţilorŭ din tribunalŭ, publiculŭ începu a arunca pietrii în duba care îi ducea la închisoare. (R. L.)

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

LONDRA, 28 Ianuariu. — Discursulŭ tronului, prin care s'a deschisŭ erĭ parlamentulŭ, esprimă speranţa în susţinerea păcii. — In camera lordilorŭ, Salisbury respinse împutarea ce i s'a făcutŭ, că prin discursulŭ sĕu ţinutŭ în Guildhall ar fi înstreinatŭ pe Germania. Accentuă mai departe, că guvernulŭ recunósce, că Rusia nutresce óre-care aspiraţiunĭ cu privire la Balcanĭ, numai în acésta sĕ lucreze cu moderaţiune, căcĭ nerăbdarea ar puté periclita pacea.

BUCURESCĬ, 28 Ianuariu. — Din causa afacerei duelului, ministrulŭ Ferechide a demisionatŭ, dér consiliulŭ de miniştri i-a respinsŭ demisiunea.

DIVERSE.

Pretestu motivatŭ. — Mediculŭ (cătră unŭ pacientŭ de totŭ slăbitŭ): „Aşa dér pune două bleasturĭ de muştarŭ: unulŭ pe pieptŭ şi altulŭ pe spate“. — Pacientulŭ: „Nu va fi cam multŭ muştarŭ pentru aşa puţină carne, domnule doctorŭ?“

Rectificare. In foiletonulŭ din Nr. 10 alŭ fóiei nóstre, colona 2, rendulŭ 4 de josŭ sĕ se citéscă *Tigru*, în locŭ de Tibru.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ Dr. Aurel Mureşianu

Cursulŭ la bursa de Viena

din 27 Ianuariu st. n 1887

Rentă de aurŭ 5%	98 60
Rentă de hârtiă 5%	89 55
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	148 50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	96.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	126 —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	116 —
Bonurĭ rurale ungare	103.70
Bonurĭ cu cl. de sortare	103.70
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	105 —
Bonurĭ cu cl. de sortare	103 75
Bonurĭ rurale transilvane	103 75
Bonurĭ croato-slavone	104 50
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	—.—
Imprumutulŭ cu premiu ung.	118.25
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinuluĭ	121 25
Renta de hârtiă austriacă	79 25
Renta de arg. austr.	88 70
Renta de aurŭ austr.	100 65
Losurile din 1860	134.75
Acțiunile băncel austro-ungare	855 —
Act. băncel de creditŭ ung.	280.25
Act. băncel de creditŭ austr.	282.60
Argintulŭ —.— Galbinĭ impărătescĭ	5.97
Napoleon-d'orĭ	10.06
Mărcĭ 100 împ. germ.	62 25
Londra 10 Livres sterlinge	127.10

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 13 Ianuarie st. v. 1887.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%).	92½	93—
Renta rom. amort. (5%)	93—	94—
» convert. (6%)	86¼	87—
Împr. oraș. Buc. (20 fr.)	35—	36—
Credit fonc. rural (7%)	102—	102½
» „ „ (5%)	85¼	85¾
» » urban (7%)	99—	99½
» » » (6%)	91½	92¼
» » » (5%)	81¾	82½
Banca națională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Națională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	17.½	18.—
Bancnote austriace contra aurŭ.	2.01—	2.03—

Cursulu pieței Brașovŭ

din 28 Ianuariu st. n. 1887.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.44	Vênd.	8.46
Argint românesc	»	8.40	»	8.42
Napoleon-d'orĭ	»	9.99	»	10.03
Lire turcescĭ	»	11.30	»	11.33
Imperialĭ	»	10.30	»	10.33
Galbenĭ	»	5.94	»	5.96
Scrisurile fonc. »Albina»	»	101.—	»	102.- -
Ruble Rusescĭ	»	116.—	»	117.—
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

Sz. 148/1886.

Arverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102 §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a fogarasi kir. járásbiróságnak 1886 évi 1340 számu végzésével 1886 év Äprilis hó 7-ik napján fogarasi Taglicht Sámuel javára, kisvajdafalvi Iuon Popa Stelea és Moise Popa Stelea ellen 221 frt. 72 kr. tőke s ennek 1882 év Ianuár hó 1 napjától járó 6% kamatai az eddig összesen 26 frt. 89 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégitési végrehajtás alkalmával biróilag le foglalt és 353 frt. becsült 4 bival tehén, 2 bival tehén borju 1 kerélt ló és 1 kanczából álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a fogarasi kir járásbiróságnak 1886 évi 5025 p. sz. alatt kelt kiküldetést rendelő végzése folytán a helyszinén, vagyis Kisvajdafalván a község házánál leendő eszközésére 1887 év Február hó 10-ik napjának délelötti 10 órája határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. törvényczikk 107, §-a értelmében a legtöbbet igérönek, becsáron szükség esetében alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapitott feltételek szerint lesz kifizetendő.

Felhivatnak egyuttal mindazok, kik a lefoglalt s most elárverezendő tárgyakra elsőbbséggel birnak és ez a végrehajtási iratokból ki nem tünik, miszerint elsőbbségi igényeiket az árverés megkezdéséig szóval vagy irásban alulirt végrehajtónál az 1881. évi LX. t.-cz 111. §-a értelmében a különbeni következmények terhe alatt bejelenteni el ne mulasszák.

Kelt Fogarasban, 1887 évi Ianuár hó 26 napján.

Gyárfás Ferencz,
kir. birosági végrehajtó.

Tarifa anunțurilorŭ și inserțiunilorŭ.

Anunciurĭ în pagina a IV-a linia de 30 litere garmond fl. — cr. 6

Pentru inserțiunĭ și reclame pagina a III linia à fl. — cr 10.

Pentru repețirĭ se acórdă următórele rabate:

Pentru repețirĭ de	3— 4 orĭ	10%
„ „ „	5— 8 „	15%
„ „ „	9—11 „	20%
„ „ „	12—15 „	30%
„ „ „	16—20 „	40%
Dela 20 de repețirĭ în susŭ		50%

Pentru anunciurĭ ce se publică pe mai multe lunĭ se facŭ învoirĭ și reducerĭ și peste cele însemnate mai susŭ.

Mersulŭ trenurilorŭ

Valabilŭ dela 1 Octomvre st. n. 1886.

pe linia **Predealŭ-Budapesta** și pe linia **Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenu omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	—	—	7.30
Predealŭ	—	—	—	1.14
	—	—	—	—
Timișŭ	—	—	—	1.45
Brașovŭ	—	—	—	—
	7.47	—	4.16	2.32
Feldióra	8 24	—	5.02	—
Apatia	8 51	—	5.43	—
Agostonfalva	9.14	—	6.15	—
Homorodŭ	9.51	—	7.06	—
Hașfaleu	11.03	—	8.52	—
Sighișóra	11.29	—	9.19	—
	11.26	—	9.31	—
Elisabetopole	12 00	—	10.16	—
Mediașŭ	12.29	—	10.57	—
Copsa mică	12.44	—	11.19 11.31	—
Micăsasa	1.05	—	11.52	—
Blașiu	1.34	—	12.31	—
Crăciunelŭ	1.46	—	12.48	—
Teiușŭ	2.09	—	1.22	—
Aiudŭ	2.39	—	2.18	—
Vințulŭ de susŭ	3.01	—	2.48	—
Uióra	3.08	—	2.56	—
Cucerdea	3.14	—	3 64	—
Ghirisŭ	3.53	—	4 51	—
Apahida	5.10	—	5.28	—
Clușiu	5.30	—	5 56	—
	—	6 03	—	8.00
Nedeșdu	—	6.21	—	8.36
Ghirbĕu	—	—	—	9.02
Aghirișŭ	—	—	—	9.32
Stana	—	—	—	10.11
Huiedinŭ	—	7.14	--	10.51
Ciucia	—	7.43	—	12 16
Bucia	—	—	—	12.50
Bratca	—	—	—	1.21
Rév	—	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	—	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	3.38
Várad-Velințe	—	—	—	3.54
Oradia-mare	—	9.13	—	4.05
	—	9.18	10.55	4.50
P. Ladány	—	10.38	1 23	7.28
Szolnok	—	12.20	3.24	—
Buda-pesta	—	2.15	10.05	—
	—	—	2.15	—
Viena	—	8.00	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenu de pers.	Tren accelerat	Trenu omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20	8.00
Szolnok	11.05	3.58	7.38	9.34	11.40
P. Ladány	2 02	5.28	5 40	11.26	2.31
Oradea mare	4.12	6.58	9.14	1.38	—
Várad-Velencze	—	—	9.24	2.06	
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.41	2 17	—
Mező-Telegd	—	7.33	10.19	2.40	—
Rév	—	8.04	11.38	3.24	—
Bratca	—	—	12.18	3.47	—
Bucia	—	—	12.54	4.07	—
Ciucia	—	8.58	1.57	4.33	—
Huiedin	—	9.28	3.11	5.15	—
Stana	—	—	3.40	5.34	—
Aghiriș	—	—	4.15	5.55	—
Ghirbĕu	—	—	4.36	6.07	—
Nedeșdu	—	—	4.58	6.24	--
Clușiu	—	10.28	5.26	6.43	--
	11.00	—	—	—	7.08
Apahida	11 19	—	—	—	7.36
Ghiriș	12 30	—	—	—	9.06
Cucerdea	1.01	—	—	—	9.53
	1 06	—	—	—	10.—
Uióra	1.13	—	—	—	10.09
Vințulŭ de susŭ	1.20	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1.41	—	—	—	10.48
Teiușŭ	2.00	—	—	—	11.14
Crăciunelŭ	2 35	—	—	—	12.12
Blașŭ	2.48	—	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	—	1.12
Copșa mic	3 36	—	—	—	1.32
Mediașŭ	4.00	—	—	—	2.18
Elisabetopole	4.35	—	--	—	3.03
Sigișóra	5.12	—	—	—	3.49
Hașfaleu	5.37	—	—	—	4.28
Homorod	7.02	—	—	—	6.16
Agostonfalva	7.43	—	—	—	7.06
Apatia	8.11	—	—	—	7.46
Feldióra	8.41	—	—	—	8.25
Brașovŭ	9.21	—	—	—	9.15
	—	—	1.55	—	—
Timișŭ	—	—	2.53	—	—
Predealŭ	—	—	—	—	--
	—	—	3.28	—	—
Bucurescĭ	—	—	9.35	—	—

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenu omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiușŭ	11.24	—	2.40
Alba-Iulia	11.39	—	3.14
Vințulŭ de josŭ	12.30	—	4.22
Șibotŭ	12.52	—	4.50
Orăștia	1.01	—	5.18
Simeria (Piski)	2.03	—	5.47
Deva	2 52	—	6.35
Branicĭca	3.23	—	7.02
Ilia	3.55	—	7.28
Gurasada	4.08	—	7.40
Zam	4.25	—	8.11
Soborșin	5.30	—	8.46
Bĕrzova	5.56	—	9.33
Conopŭ	6.27	—	9.53
Radna-Lipova	6.47	—	10.27
Paulișŭ	7.28	—	10.42
Gyorok	7.43	—	10.58
Glogovațŭ	7.59	—	11.25
Aradŭ	8.28	—	11.39
Szolnok	8.42	—	4 52
	—	—	5.12
Budapesta	—	—	8.20
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiușŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	12.10	—
Budapesta	8.20	9.05	—
Szolnok	11.20	12.41	—
	4 10	5.45	—
Aradŭ	4 30	6.—	7.04
Glogovațŭ	4 43	6.13	7.22
Gyorok	5 07	6.38	7.58
Paulișŭ	5.19	6.51	8 17
Radna-Lipova	5.41	7.10	8 36
Conopŭ	6 09	7.37	—
Bêrzova	6 28	7.55	—
Soborșin	7 25	8.42	—
Zam	8 01	9.12	—
Gurasada	8 34	9.41	—
Ilia	8 55	9.58	—
Branicĭca	9.19	10.17	—
Deva	9 51	10 42	--
Simeria (Piski)	10.35	11 07	—
Orăștiă	11.11	11.37	—
Șibotŭ	11.43	12.—	—
Vințulŭ de josŭ	12 18	12.29	--
Alba-Iulia	12.36	12.46	—
Teiușŭ	1.29	1.41	—

Aradŭ-Timișóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenu mixt
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	6.19	—	6.33
Németh-Ságh	6.44	—	6.58
Vinga	7.18	—	7.29
Orczifalva	7.47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timișóra	9.02	—	9.08

Simeria (Piski) Petroșenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Simeria	11.25	—	2.42
Streiu	11.58	—	3.25
Hațegŭ	12.46	—	4 16
Pui	1.37	—	5.11
Crivadia	2.24	—	5.58
Banița	3.05	—	6.49
Petroșenĭ	3.37	—	7.12

Timișóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timișóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6.32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8.17

Petroșenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ de pers.	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Petroșenĭ	10 07	—	6.10
Banița	10 48	—	6.53
Crivadia	11.25	—	7 37
Pui	12.05	—	8.20
Hațegŭ	12.42	—	9.01
Streiu	1.22	—	9.52
Simeria	1.53	—	10.31

Tipografia *ALEXI* Brașovŭ. Hârtia din fabrica d-lorŭ Königes & Kopony, Zernescĭ.